

Uwagi ogólne**Aktywność ekonomiczna ludności**

1 Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych.

Dane BAEL od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2 Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

General notes**Economic activity of the population**

1. *Data in tables 1, 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households and homeless.*

The LFS data since 2010 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011..

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.*

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,

- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15—74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy, były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

- *formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.*

2) **unemployed persons** are persons aged 15—74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- *within the reference week were not employed,*
- *within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,*
- *were available for work within a fortnight period after the reference week.*

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Since the I quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 4 na str. 143;
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące **pracujących według stanu** w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land with some exceptions in 2005-2009; see item 4 on page 143,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture.
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

2. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. *Part-time paid employees in the main workplace* are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

3. Data concerning **employment on a given day** as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII** w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

5. Dane dotyczące **przeciętnego zatrudnienia** ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Dane grupowane według sekcji i działów opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

4. Data concerning **employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII** in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

5. Data concerning **average paid employment** include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

6. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

7. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

8. Data grouped according to sections and divisions were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.

9. Dane w tablicach 6 – 11 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

10. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

13. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

9. *Data in tables 6 – 11 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

10. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- 2) *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- 3) *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

11. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII the previous year.

13. *Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).*

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r., (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 149, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law on Promotion Employment and Labour Market Institutions, dated 20 IV 2004, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws 2015 item 149, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund** expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of laws No. 99, item 1001 with later amendments).

Work conditions

1. Information regarding accidents at work also includes accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

Za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według wydarzeń je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz przyczyn wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

5. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- 2) *when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- *during a business trip,*
- *during the training within the scope of public self-defence,*
- *while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.*

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to contact-mode of injury which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

5. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wzniesieniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
 - 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
 - 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.
 7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.
 8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.
- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);*
 - 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*
 - 3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*
7. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.
 8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (72). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2014	2015				SPECIFICATION	
			przeciętne w roku annual averages					
			kwartaly quarters					
I	II	III	IV					
LUDNOŚĆ w tys.	1221	1181	1167	1172	1146	1163	1188	POPULATION in thous.
Mężczyźni	604	578	575	574	567	573	586	Men
Kobiety	617	604	592	598	579	590	602	Women
Aktywni zawodowo	692	653	654	643	630	656	685	Economically active persons
mężczyźni	389	366	368	357	352	375	389	men
kobiety	303	287	286	286	278	281	297	women
Pracujący	609	579	588	571	562	601	618	Employed persons
mężczyźni	342	323	330	312	314	345	351	men
kobiety	267	257	258	259	248	256	267	women
Bezrobotni ^a	83	74	66	72	69	55	67	Unemployed persons ^a
mężczyźni	47	44	38	45	38	30	38	men
kobiety	36	31	28	27	30	25	30	women
Bierni zawodowo	529	528	514	529	515	507	503	Economically inactive persons
Mężczyźni	215	211	207	217	215	199	198	Men
Kobiety	314	317	306	312	300	309	305	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,7	55,3	56,0	54,9	55,0	56,4	57,7	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	64,4	63,3	64,0	62,2	62,1	65,4	66,4	men
kobiety	49,1	47,5	48,3	47,8	48,0	47,6	49,3	women
Miasta	55,0	52,2	52,9	51,4	52,0	53,6	54,4	Urban areas
Wieś	57,9	58,0	58,5	57,4	57,3	58,8	60,2	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	49,9	49,0	50,4	48,7	49,0	51,7	52,0	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	56,6	55,9	57,4	54,4	55,4	60,2	59,9	men
kobiety	43,3	42,5	43,6	43,3	42,8	43,4	44,4	women
Miasta	47,2	45,3	47,3	45,4	45,6	48,6	49,3	Urban areas
Wieś	52,0	52,2	52,8	51,2	51,7	54,3	54,1	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	12,0	11,3	10,1	11,2	11,0	8,4	9,8	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	12,1	12,0	10,3	12,6	10,8	8,0	9,8	men
kobiety	11,9	10,8	9,8	9,4	10,8	8,9	10,1	women
Miasta	14,3	13,3	10,7	11,8	12,3	9,4	9,6	Urban areas
Wieś	10,2	10,1	9,7	10,8	10,0	7,6	10,1	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (73). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2015 R. – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2015 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popu- lation	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Economi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Employ- ment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ploy- ment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM TOTAL	1188	685	618	67	503	57,7	52,0	9,8
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	869	665	598	67	204	76,5	68,8	10,1
15–24 lata	177	64	49	15	112	36,2	27,7	23,4
25–34	196	168	145	23	28	85,7	74,0	13,7
35–44	204	182	167	14	22	89,2	81,9	7,7
45–54	182	155	145	11	26	85,2	79,7	7,1
55 lat i więcej and more	430	116	112	4	314	27,0	26,0	3,4
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe Tertiary	253	204	189	15	49	80,6	74,7	7,4
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	277	184	167	17	93	66,4	60,3	9,2
Średnie ogólnokształcące General secondary	105	50	40	10	56	47,6	38,1	20,0
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	287	193	174	19	94	67,2	60,6	9,8
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	266	55	47	8	212	20,7	17,7	14,5

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2014	2015	
				ogółem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM	434831	458414	460010	465034	224443
TOTAL					
sektor publiczny <i>public sector</i>	.	97985	90644	89708	59928
sektor prywatny <i>private sector</i>	.	360429	369366	375326	164515
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	144057	149706	149687	149653	74836
Przemysł <i>Industry</i>	79037	81539	77749	80207	22148
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	67315	69839	67006	69380	19966
Budownictwo <i>Construction</i>	18184	26596	24834	24233	2557
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	60568	59099	58131	59996	32626
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	19724	19376	18982	19034	3526
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4485	4715	5683	5703	3904
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2854	2792	3059	3327	1018
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6295	6173	5701	5484	3922
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	3244	3402	3537	3560	1781
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	9595	8376	9649	9713	4847
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	5569	7779	9423	9234	3940
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	17304	20031	20824	20871	13041
Edukacja <i>Education</i>	30762	32698	31815	31956	25235
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	25263	27238	29361	30217	23782
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3241	3955	4058	4056	2482
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4649	4939	7517	7790	4798

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 143.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 4 on page 143.

TABL. 4 (75). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM	2005	195004	192381	314	1995
TOTAL	2010	206808	204313	223	2090
	2014	200765	198012	272	2343
	2015	201990	199598	260	2007
sektor publiczny <i>public sector</i>		83448	83448	-	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		118542	116150	260	2007
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		2045	1905	-	24
Przemysł <i>Industry</i>		62241	61601	5	630
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		54546	53923	5	613
Budownictwo <i>Construction</i>		11224	10911	-	313
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		24005	23403	16	586
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		6671	6523	-	144
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		2923	2848	-	75
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		1512	1500	-	12
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2739	2496	239	4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		2440	2430	-	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		2609	2573	-	36
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		3993	3960	-	33
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		19881	19881	-	-
Edukacja <i>Education</i>		31125	31071	-	54
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		24946	24863	-	83
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		3542	3542	-	-
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		89	86	-	3

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (76). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM	223907	233027	224300	223981	187954	TOTAL
sektor publiczny	.	86705	79175	79688	79688	public sector
sektor prywatny	.	146322	145126	144294	108267	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3947	1513	1577	1578	1287	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł przetwórstwo przemysłowe	69370	66157	63341	62440	57654	Industry manufacturing
Budownictwo	13541	19631	15908	15825	10426	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	35360	38264	34931	34723	22210	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8933	9146	8723	9258	6382	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2521	3374	3922	3806	2612	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	1534	1303	1344	1745	1304	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3599	3061	2906	2774	2411	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3044	2943	2823	2708	2272	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5293	4659	4730	4512	2405	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2407	3556	4090	4310	3698	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	16715	19340	18877	18937	18937	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	30352	30405	29571	29509	29257	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23113	24634	24605	24842	23774	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2626	3322	3278	3335	3254	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1552	1720	3677	3682	74	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (77). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	178423	86041	13958	8227
TOTAL	2010	190296	91089	14017	8698
	2014	184135	91445	13877	9259
	2015	186011	92505	13587	9093
sektor publiczny <i>public sector</i>		76351	52286	7097	5103
sektor prywatny <i>private sector</i>		109660	40219	6490	3990
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1297	314	608	453
Przemysł <i>Industry</i>		59668	16205	1933	982
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		52139	14634	1784	923
Budownictwo <i>Construction</i>		10493	1125	418	122
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		22074	12246	1329	913
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		6369	940	154	47
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		2545	1819	303	211
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		1347	448	153	81
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2410	1890	86	65
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities ^Δ</i>		2168	1076	262	167
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		2378	1360	195	136
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities ^Δ</i>		3580	1373	380	247
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		19105	12044	776	486
Edukacja <i>Education</i>		25982	20887	5089	3793
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		23534	18953	1329	953
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		2981	1788	561	429
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		80	37	6	5

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (78). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons returning from child-care leaves ^b		
OGÓŁEM	2005	38413	12745	5765	16723	607	21,6
TOTAL	2010	42143	15363	5061	23072	599	22,3
	2014	33797	12924	4230	26639	292	18,3
	2015	37109	15074	4887	23260	223	20,2
sektor publiczny <i>public sector</i>		10135	6620	1146	7400	59	13,3
sektor prywatny <i>private sector</i>		26974	8454	3741	15860	164	25,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		178	54	48	103	-	14,7
Przemysł <i>Industry</i>		13193	3362	2199	8049	68	22,8
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		12188	3116	2128	7382	64	24,2
Budownictwo <i>Construction</i>		3731	158	348	2375	5	35,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5156	2752	677	2656	47	22,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1673	236	120	1108	12	26,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		681	437	64	395	8	26,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		285	91	79	144	3	22,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		143	104	18	73	9	5,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		478	226	38	397	2	22,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		404	218	54	249	2	16,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		1347	486	83	624	1	39,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		4479	2836	452	3468	19	23,4
Edukacja <i>Education</i>		2362	1880	226	1527	18	9,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		2635	2033	433	1842	24	11,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		353	196	48	241	5	11,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		11	5	-	9	-	14,1

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
 TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- waw- czych ^b taking child- care ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez praco- wnika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	35622	11663	4559	2922	2293	1114	19,7
TOTAL	2010	38257	13522	5326	2515	1365	682	20,2
	2014	33371	12166	5760	3093	1863	333	18,1
	2015	34002	12305	5873	2879	2367	374	18,4
sektor publiczny public sector		9589	5214	2422	222	1258	84	12,5
sektor prywatny private sector		24413	7091	3451	2657	1109	290	22,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		137	27	8	4	25	-	11,3
Przemysł Industry		11080	2588	1245	1058	788	127	19,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		10072	2335	1129	1016	617	119	19,9
Budownictwo Construction		3684	162	343	213	97	28	34,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5322	2560	1441	689	119	95	23,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1475	168	151	304	92	13	23,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		677	372	91	97	11	7	26,8

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 8 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
 TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b taking child- care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez praco- wnika by em- ployee			
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	214	55	25	41	4	-	16,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	277	203	89	22	37	6	10,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	460	203	32	13	43	3	21,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	459	232	99	49	27	3	18,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	1220	371	59	97	46	1	35,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security^Δ</i>	4412	1955	1327	39	314	38	22,9
Edukacja <i>Education</i>	2012	1447	309	85	379	15	7,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2259	1774	620	141	360	30	9,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	305	184	33	26	25	8	10,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	9	4	1	1	-	-	11,5

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (80). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY**^a
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-second- ary and second-ary voca-tional	liceów ogólno- kształcą- cych general second- ary	zasadni- czych zawo- dowych basic voca- tional	
OGÓŁEM	2005	5111	2027	1792	1634	609	1076
TOTAL	2010	4106	1817	1535	1130	556	885
	2014	2916	1321	1216	806	357	537
	2015	3345	1272	1567	833	359	586
sektor publiczny <i>public sector</i>		843	576	577	137	82	47
sektor prywatny <i>private sector</i>		2502	696	990	696	277	539
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		31	10	19	11	-	1
Przemysł <i>Industry</i>		1592	258	580	471	170	371
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		1535	246	557	455	164	359
Budownictwo <i>Construction</i>		143	13	54	40	10	39
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		410	220	146	127	73	64
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		108	24	38	30	13	27
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ		30	26	9	8	5	8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		66	16	36	21	3	6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		13	8	10	-	3	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i> ^Δ		26	14	18	5	1	2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		37	24	30	5	1	1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		52	21	18	11	2	21
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		326	226	184	55	50	37
Edukacja <i>Education</i>		118	101	103	13	2	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		361	290	303	32	17	9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		32	21	19	4	9	-
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		-	-	-	-	-	-

a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2015 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	1101	211	695	12899	7028	9265	1516
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	12	-	2	221	44	151	6
Przemysł <i>Industry</i>	349	61	259	3818	2651	1632	152
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	-	-	-	81	67	92	-
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	315	54	229	3501	2450	1384	75
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	10	2	8	40	10	42	34
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	24	5	22	196	124	114	43
Budownictwo <i>Construction</i>	84	2	84	1731	661	1534	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	187	23	47	2303	1293	2985	18
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	80	34	12	903	161	477	11

a W ciągu roku.
a During the year.

TABL. 10 (81). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2015 R. (dok.)
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 201 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	7	6	7	299	79	202	35
Informacja i komunikacja Information and communication	30	7	30	280	80	103	6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	24	10	4	121	34	144	55
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	12	-	3	102	74	87	19
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	92	60	32	338	28	251	43
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities ^Δ	21	-	21	244	80	91	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	115	8	115	780	774	640	640
Edukacja Education	11	-	11	733	502	530	326
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	68	-	59	540	394	184	101
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	9	-	9	346	173	98	98
Pozostała działalność usługowa Other service activities	-	-	-	140	-	156	2

a W ciągu roku.
a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	117754	82141	75434	66131	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	60387	41199	36581	32687	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	34307	20450	16026	13112	previously not employed
absolwenci ^a	7350	5582	4199	3734	school-leavers ^a
bez kwalifikacji zawodowych	20838	16733	19514	17561	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących					
zakładu pracy	2748	1608	2007	3247	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^b	81341	41464	44509	37123	long-term unemployed ^b
posiadający prawo do zasiłku	13416	13693	9657	8974	possessing benefit rights
posiadający co najmniej					
jedno dziecko do 6 roku życia	.	.	.	9719	under 6 years of age
niepełnosprawni	2496	3977	4344	4191	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c w %	20,6	15,2	14,1	12,5	Registered unemployment rate ^c in %
Oferty pracy	110	432	659	756	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 145.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^c See general notes, item 2 on page 145.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 12 (83). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI ^a**

NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM

UNEMPLOYMENT ROLLS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	104700	125030	98222	99476	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	47502	60238	45242	47146	women
dotychczas niepracujący	23970	22348	23076	21383	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących					
zakładu pracy	1170	431	5124	4561	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	113268	126708	112912	108779	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	49954	60927	52499	51040	women
z tytułu podjęcia pracy	49704	49598	48655	51117	received jobs

^a W ciągu roku. ^a During the year.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY.**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY.

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	117754	60387	82141	41199	75434	36581	68521	33930
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej <i>and less</i>	28162	14918	18280	9403	13895	6746	11198	5615
25–34	35288	19879	25623	14358	22400	12425	20038	11368
35–44	23454	12371	14888	7861	15377	8018	14400	7748
45–54	25606	11943	15722	7391	13288	6205	12152	5780
55 lat i więcej <i>and more</i>	5244	1276	7628	2186	10474	3187	10733	3419
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe <i>Tertiary</i>	9233	6451	10906	7502	11436	7798	10447	7210
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	29087	16935	20434	10919	19169	9938	17368	9310
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	10131	7610	9235	6242	7938	5020	7688	4954
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	39234	16555	23662	9275	21302	7893	18878	7049
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	30069	12836	17904	7261	15589	5932	14140	5407

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMYM WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2014		2015	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej months and less	24422	10340	25329	11030	20176	8420	15822	7531
3– 6	15193	7867	15426	8053	11184	5693	11605	5394
6–12	15468	7481	16159	8324	12435	5848	12839	6209
12–24	19366	9835	13861	7181	14241	7139	11642	5848
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	43305	24864	11366	6611	17398	9481	16613	8948
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy No work seniority	34307	19210	20450	11561	16026	8623	13639	7355
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	14938	8270	12435	6932	13058	6960	12039	6496
1– 5	22430	11073	17965	8660	16709	8289	15010	7738
5–10	15522	7921	10565	5226	10369	4963	9833	4974
10–20	17600	9265	11137	5461	10317	4794	9468	4471
20–30	11418	4406	7526	2815	6699	2385	6292	2295
powyżej 30 lat more than 30 years	1539	242	2063	544	2256	567	2240	601

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2014 r. wśród bezrobotnych były 16282 osoby (w tym 6132 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2014 among the unemployed were 16282 persons (of which 6132 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY**^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4183	2768	1816	2074	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	1982	1741	1077	1207	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1633	3674	1971	1778	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	925	1859	1153	1055	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	14745	24649	16296	14802	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	8235	15228	10065	9202	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	x	1331	1038	1333	Started a social useful works
w tym kobiety	x	850	679	895	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	24318	39413	33904	36449	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**^a
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	208,5	427,3	304,5	301,9	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	118,8	132,4	118,2	104,4	34,6	Unemployment benefits
Szkolenia	5,3	9,5	5,7	7,0	2,3	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	15,6	103,1	64,7	57,4	19,0	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	8,3	19,5	10,2	11,8	3,9	Public works
Prace interwencyjne	10,3	11,0	8,3	9,0	3,0	Interventional works
Stypendia za okres stażu	39,2	124,6	75,7	79,7	26,4	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str.145.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 145.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (87). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	łżej- szych light	1–3 dni days	4–20	21 dni i więcej days and more		
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	2005	1899	15	22	1862	13	475	1301	TOTAL
	2010	2231	15	12	2204	24	579	1478	
	2014	1965	2	14	1949	31	536	1228	
	2015	2010	12	15	1983	27	617	1288	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		19	-	-	19	-	5	12	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		807	1	11	795	9	240	551	Industry
górnictwo i wydobywanie		30	-	1	29	-	7	23	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		714	1	10	703	9	216	483	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		24	-	-	24	-	6	18	electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		39	-	-	39	-	11	27	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo		126	5	1	120	1	22	97	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		287	2	1	284	2	113	159	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		74	2	1	71	2	15	55	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		21	-	-	21	1	10	10	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		15	1	-	14	1	5	6	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		15	-	-	15	-	6	7	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		16	-	1	15	-	4	12	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		11	-	-	11	-	2	9	Professional, scientific and technical activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>serious</i>	lżej- szych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	

O G Ó Ł E M (dok.)
T O T A L (cont.)

Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	50	1	-	49	1	12	35	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	104	-	-	104	2	32	66	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	113	-	-	113	5	28	77	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	311	-	-	311	3	110	166	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	33	-	-	33	-	11	21	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	8	-	-	8	-	2	5	Other service activities

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości)
PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)

O G Ó Ł E M	2005	6,5	0,1	0,1	6,4	0,0	1,6	4,5	TOTAL
	2010	7,5	0,1	0,0	7,4	0,1	1,9	5,0	
	2014	6,3	0,0	0,0	6,3	0,1	1,7	4,0	
	2015	6,4	0,0	0,0	6,3	0,1	2,0	4,1	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		6,8	-	-	6,8	-	1,8	4,3	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		10,2	0,0	0,1	10,1	0,1	3,0	7,0	Industry
górnictwo i wydobywanie		11,7	-	0,4	11,3	-	2,7	9,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe		10,5	0,0	0,1	10,3	0,1	3,2	7,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		6,0	-	-	6,0	-	1,5	4,5	electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		9,2	-	-	9,2	-	2,6	6,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżej- szych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) (dok.)

PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate) (cont.)

Budownictwo	5,1	0,2	0,0	4,9	0,0	0,9	4,0	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4,9	0,0	0,0	4,8	0,0	1,9	2,7	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	3,9	0,1	0,1	3,7	0,1	0,8	2,9	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,7	-	-	3,7	0,2	1,8	1,8	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	4,7	0,3	-	4,4	0,3	1,6	1,9	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2,7	-	-	2,7	-	1,1	1,3	<i>Financial and insu- rance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,5	-	0,3	4,2	-	1,1	3,4	<i>Real estate activities^Δ</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,1	-	-	1,1	-	0,2	0,9	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5,4	0,1	-	5,3	0,1	1,3	3,8	<i>Administrative and support service activities^Δ</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5,0	-	-	5,0	0,1	1,5	3,2	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	3,5	-	-	3,5	0,2	0,9	2,4	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10,4	-	-	10,4	0,1	3,7	5,6	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8,1	-	-	8,1	-	2,7	5,2	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1,0	-	-	1,0	-	0,3	0,7	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transport- ation and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	1899	12	889	817	160	144	119	219
TOTAL	2010	2231	10	1021	919	201	286	97	249
	2014	1965	21	786	702	118	257	104	287
	2015	2010	19	807	714	126	287	74	311
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		58	-	24	23	6	4	4	9
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi		12	-	4	3	1	1	1	3
<i>of which chemicals</i>									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>		2	-	-	-	-	2	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact</i>									
<i>with or against:</i>									
nieruchomy obiekt <i>a stationary object</i>		474	3	145	123	28	60	13	85
obiekt w ruchu <i>object in motion</i>		411	7	202	185	32	69	20	35
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt <i>falling object</i>		171	2	100	93	13	29	2	11
poruszający się lub transportowany obiekt <i>moving or transported object</i>		83	-	31	27	7	18	11	10

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	368	3	179	171	20	66	6	57
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp material agent</i>	228	2	109	106	12	47	1	38
Uwięzienie, zmiżdżenie <i>Trapped, crushed</i>	168	2	114	104	9	17	7	9
Obciążenie psychiczne lub fizyczne <i>Physical or mental stress</i>	260	1	67	53	21	47	11	55
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	224	1	58	46	20	45	11	48
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression of human or animal</i>	36	1	6	1	-	3	1	18
Pozostałe <i>Others</i>	223	2	67	51	10	15	12	43

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	3482	25	1658	1533	335	305	203	404
TOTAL	2010	4334	22	2128	1867	413	563	181	419
	2014	3728	36	1608	1434	229	511	181	487
	2015	3865	39	1741	1550	244	558	125	488
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>		305	219	151	130	25	32	9	37
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy <i>work</i>		160	2	86	81	14	19	9	18
stanowiska pracy <i>work post</i>		187	1	86	78	13	34	7	12
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>		331	4	182	164	27	44	8	36
Nieużywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>		56	-	27	23	6	12	2	2
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>		242	1	142	131	14	36	3	21
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^d <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^d</i>		83	3	23	18	7	12	1	13
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>		2250	20	972	863	130	347	73	273
Inne <i>Others</i>		251	5	72	62	8	22	13	76

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 18 (89). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	2015	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1087	897	836	760	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	10	14	2	2	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	557	471	447	400	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie					<i>persons hit or crushed</i>
przez spadające przedmioty	52	56	81	56	<i>by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie,					<i>persons run over, hit or caught</i>
pochwycenie przez środki					<i>by moving means</i>
transportu w ruchu	25	28	11	17	<i>of transport</i>
pochwycenie, uderzenie					<i>persons caught or hit</i>
przez części ruchome					<i>by moving parts of machi-</i>
maszyn i urządzeń	133	118	108	101	<i>inery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie,					<i>persons hit, crushed or bitten</i>
pogryzienie przez zwierzęta	134	90	74	63	<i>by animals</i>
					<i>influence of extreme</i>
działanie skrajnych temperatur	10	6	5	3	<i>temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	-	-	2	1	<i>influence of hazardous</i>
inne wydarzenia	176	128	108	119	<i>materials other events</i>

a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA** ^a
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	110,1	79,7	68,4	43,4	29,8	26,9	11,9	9,4
TOTAL	2010	109,9	86,8	73,7	55,4	22,7	21,2	13,5	10,2
	2014	100,5	83,2	67,7	53,8	23,5	22,4	9,3	7,1
	2015	99,6	78,2	68,6	53,6	19,4	17,8	11,7	6,7
sektor publiczny public sector		72,1	56,5	28,1	14,7	38,5	36,9	5,5	4,9
sektor prywatny private sector		108,1	84,8	81,0	65,6	13,5	11,9	13,6	7,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		91,9	78,6	91,1	77,8	0,8	0,8	-	-
Przemysł Industry		160,4	127,0	123,3	100,6	17,7	15,3	19,4	11,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		91,9	81,8	48,1	42,2	39,6	39,6	4,3	-
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		172,3	134,9	138,1	112,4	18,0	15,6	16,2	7,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply ^Δ		130,1	125,4	29,0	29,0	11,9	9,7	89,2	86,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		52,8	36,8	37,6	29,1	8,9	3,7	6,3	3,9

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 146.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 146.

TABL. 19 (90). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
Budownictwo <i>Construction</i>		72,0	56,1	29,6	19,2	23,5	22,5	18,9	14,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		12,6	8,7	4,9	3,9	4,9	4,4	2,9	0,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		141,5	133,6	9,3	5,4	130,1	126,4	2,1	1,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		-	-	-	-	-	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		79,8	-	70,1	-	-	-	9,7	-
Edukacja <i>Education</i>		1,4	1,4	1,4	1,4	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		14,6	2,5	14,6	2,5	-	-	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 146.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 146.

TABL. 20 (91). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2015 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2015

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przepr rowadzenie oceny ryzyka zawodo wego <i>Evaluation of occupa tional risk</i>	Wyełimino wanie lub ogranicze nie ryzyka zawodo wego <i>Elimination or limitati on of occupa tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza cyjne organiza tional	ochrony indywidual nej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM TOTAL	364,0	176,0	54,8	63,1	107,8
sektor publiczny <i>public sector</i>	263,4	92,7	28,5	25,9	55,6
sektor prywatny <i>private sector</i>	395,0	201,6	62,9	74,6	123,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	313,7	375,0	58,8	36,4	326,2
Przemysł <i>Industry</i>	399,9	204,5	69,2	60,5	129,7
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	440,4	148,0	6,4	86,1	54,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	415,9	205,5	71,7	62,2	130,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	191,4	161,6	126,2	58,6	95,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities^Δ</i>	349,3	258,7	10,0	24,9	193,0
Budownictwo <i>Construction</i>	419,5	259,5	83,9	84,9	226,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	377,2	155,0	33,4	112,6	37,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	465,7	166,5	32,8	29,2	111,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	280,1	36,9	-	-	36,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	351,4	162,2	162,2	162,2	162,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	440,1	141,5	-	-	141,5
Edukacja <i>Education</i>	23,4	2,2	-	1,8	0,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	223,5	95,6	39,8	40,0	61,4
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	-	-	-	-	-

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 146.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 146.

TABL. 21 (92). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	92	39,7	TOTAL
	2010	80	32,4	
	2014	90	39,6	
	2015	86	35,9	
Pylice płuc		23	9,6	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		2	0,8	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		1	0,4	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa		4	1,7	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		2	0,8	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		5	2,1	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		2	0,8	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		15	6,3	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,8	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		4	1,7	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		7	2,9	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type</i>
Zespół wibracyjny		2	0,8	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		-	-	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biolo- gical agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		14	5,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (93). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH
DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH ^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS ^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skróco- ny czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych warun- kach ^b <i>Entitle- ments arising from work in particu-lar condi- tions ^b</i>
OGÓŁEM	2005	18515	41600	3228	17840	1637	4171	14957
TOTAL	2010	17516	35679	2115	14331	1165	4085	554
	2014	15687	24786	1576	12027	668	2002	821
	2015	16525	20945	2135	10468	617	1991	269
sektor publiczny <i>public sector</i>		3080	2544	422	4574	281	1858	122
sektor prywatny <i>private sector</i>		13445	18401	1713	5894	336	133	147
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		552	276	-	-	2	46	-
Przemysł <i>Industry</i>		13211	16696	1922	8024	367	196	178
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		888	121	-	735	2	-	31
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		11066	13558	1703	5753	354	180	95
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ</i>		334	2192	114	1171	-	4	50
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ</i>		923	825	105	365	11	12	2
Budownictwo <i>Construction</i>		992	1518	84	199	2	6	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		306	532	-	277	20	23	3
Transport i gospodarka magazynowa ^Δ <i>Transportation and storage ^Δ</i>		1117	1123	129	1632	15	1474	56
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		14	-	-	77	3	3	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities ^Δ</i>		280	234	-	147	2	-	-
Edukacja <i>Education</i>		4	7	-	112	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		49	559	-	-	206	243	28

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 146. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 146. ^b Or particular character.

TABL. 23 (94). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH ^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM	2005	511	488	2504,31	2334,02
TOTAL	2010	632	607	3252,37	3232,13
	2014	679	671	4217,53	4150,37
	2015	703	677	4035,28	3762,63
sektor publiczny <i>public sector</i>		208	202	3458,65	3356,44
sektor prywatny <i>private sector</i>		495	475	4277,58	3935,37
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		7	7	7128,57	7128,57
Przemysł <i>Industry</i>		370	351	4295,41	3857,83
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		5	5	4460,00	4460,00
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		336	319	4226,79	3952,98
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i> ^Δ		11	10	10045,45	3670,00
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i> ^Δ		18	17	2016,67	2005,88
Budownictwo <i>Construction</i>		50	50	5048,00	5048,00
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		75	74	2850,67	2787,84
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		26	26	4823,08	4823,08
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		3	3	1766,67	1766,67
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		8	8	2450,00	2450,00
Edukacja <i>Education</i>		4	4	2250,00	2250,00
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		160	154	3575,63	3411,04

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 146.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 146.